

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ КОМЕНТАР ПЕРЕКЛАДАЧА

О. ТКАЧЕНКО

*кандидат юридичних наук,
доцент кафедри теорії
та історії держави і права
(Київський міжнародний університет)*

Використання для цілей перекладу транслітерації *правовий трансплант* зумовлено змістовними обставинами, які вимагають, задля забезпечення адекватності смислового полю перекладеного тексту, корекції граматичної традиції перекладу словосполучення *legal transplant* у порівняльному правознавстві. Наразі зустрічаються два варіанти такого перекладу: *правові саджанці* і *правові трансплантанти*. Обидва є граматично правильними, однак призводять до негативних інтелектуальних наслідків для порівняльного правознавства. Це зумовлюється тим, що вони фіксують статус поняття *legal transplant* як метафори, а оскільки метафора є перенесенням значення, й у цьому випадку імпліцитно передбачається можливість семантичної трансляції. У випадку *правових саджанців* референція здійснюється до ботаніки, у випадку *правових трансплантантів* – до хірургічної практики. Обидва випадки задають таку конфігурацію смислового поля, в межах якої розгляд правових феноменів здійснюється у світлі тез онтологічного натуралізму (перенесення на право властивостей фізичних об'єктів) і методологічного позитивізму (ствердження можливості використання природничо-наукової методології при вивченні права). Внаслідок цього метафорична інтерпретація поняття *legal transplant* апріорі передбачає, наприклад, наступну структуру висловлювань:

а) оскільки кожен орган людського тіла є функціональним – такою повинна бути кожна правова норма;

б) оскільки трансплантація органу від донора до реципієнта має на меті подолати чітко визначений брак функціональності – переміщення правових норм з однієї правової системи до іншої завжди повинно спрямовуватися на досягнення того правового ефекту, який ця норма спричиняє у країні-донорі, і відповідно, такий правовий ефект норми може бути однозначно визначеним;

в) оскільки будь-які відмінності між функціонуванням органу в тілах донора і реципієнта розглядається як провал операції, що може мати фатальні наслідки – передбачається принаймні можливість збереження тотожності між запозиченою нормою та її оригінальною моделлю. Вказана структура інтелектуального простору є фрагментом класичної наукової раціональності, проєктованої на право, а отже, унеможливорює залучення для дослідження права епіс-

© О. Ткаченко, 2013

темолого-методологічного інструментарію, який був конституйований на тлі трансформаційних процесів наукової раціональності ХХ – початку ХХІ ст.

Для представлення смислового поля, зокрема, тексту П. Лєграна, який уособлює сучасну дискусію навколо поняття *legal transplant*, принципово важливою є деметафоризація цього поняття, конституювання його як правового концепту, який фіксує простір перетворення оригінальних правових смислів, зокрема рефлексію нетотожності запозиченої норми та її оригінального прототипу, виміри трансформації права під впливом місцевої культури і способів мислення тощо. Граматичним відображенням такої деметафоризації і концептуалізації поняття *legal transplant* і може виступати технічний вислів «правовий трансплантант».

Книжкова полиця

Методология сравнительно-правовых исследований. Жидковские чтения : материалы Всероссийской научной конференции. Москва, 30 марта 2012 г. / под ред. Г. И. Муромцева, М. В. Немытиной. — М. : РУДН, 2013. — 444 с.

У збірнику представлено доповіді та виступи учасників Всеросійської наукової конференції «Методологія порівняльно-правових досліджень» (Жидковські читання), що відбулася у Російському університеті дружби народів 30 березня 2012 р.

